

בש"פ 2257/16 - אברהם קריאף נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2257/16

לפני:
כבוד השופט ח' מלצר
אברהם קריאף

לפני:
העורר:

נ ג ד

המשיב:
מדינת ישראל
ערר על מעצר עד תום הליכים שניתן על ידי בית המשפט המחוזי
באר שבע (כב' השופט נ' אבו-טהה) מתאריך 17.02.2016 בת-
מ"ת 019504-12-15

תאריך הישיבה: י"ד באדר ב התשע"ו (24.03.16)

בשם העורר: עו"ד אורי דייגי

בשם המשיב: עו"ד הילה גורני

החלטה

1. לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופט נ' אבו-טהה) מתאריך 17.02.2016 ב-מ"ת 019504-12-15, שהורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו לפי סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

להלן יובאו בקצרה הנתונים הדרושים להכרעה.

רקע עובדתי

2. בתאריך 09.12.2015, הוגש נגד העורר כתב אישום לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, המתאר שני אירועים בהם נטען שהעורר השתתף:

האירוע הראשון התרחש בתאריך 27.11.2015, בשעה 03:00, בכניסה למועדון "אליסה" במרכז "ביג" בבאר-שבע. לפי כתב האישום באירוע זה התפתחה קטטה שבעקבותיה קשרו הנאשמים, ובכללם העורר, קשר ביניהם לדקור את המתלונן ולגרום לו חבלות חמורות;

האירוע השני התרחש בתאריך 28.11.2015 בין השעות 21:00-22:00, ובו, לפי הנטען בכתב האישום, העורר ויתר הנאשמים המתינו למתלונן בסמוך לבית דודיו בבאר-שבע. כאשר המתלונן הגיע למקום התנפלו עליו הנאשמים ובתוכם העורר, הכו אותו ודקרו אותו בחלקי גופו השונים. אירוע זה הסתיים רק כאשר דודו של המתלונן הגיע למקום.

3. נוכח המעשים המיוחסים לו בכתב האישום - העורר הואשם בעבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע - עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); חבלה בכוונה מחמירה - עבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין; והחזקת סכין - עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו, מושא הערר שבפני.

5. בגדרי דיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי בתאריך 07.01.2016 העורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה, אך עתר לשחרורו בתנאים בשל קיומו של "כרסום ממשי בראיות", זאת בשל הטענות הבאות, הנוגעות למתלונן: נטען כי המתלונן הינו אסיר ברישיון שהפר את תנאי הרישיון שלו מאחר ויצא מביתו בשעות הלילה; נטען כי הגרסה שהמתלונן מסר למשטרה ממסרה מספר ימים לאחר האירוע, ובמהלכה הוא אף שינה את גרסתו, תוך שהוא מודה ששיקר בגרסתו הראשונה לגבי מידת מעורבותו בקטטה; נטען כי גרסתו השנייה של המתלונן ביחס לקטטה נסתרת על ידי עדותם של בני משפחתו; נטען כי בערב בו נדקר, לאחר האירוע השני, המתלונן ביקש מדודתו ומבת דודתו לשקר למענו לשוטרים בנוגע למקרה הדקירה; נטען כי יש פערים בין תיאורו של המתלונן את אירוע הדקירה וחומרת פציעותיו לבין העובדה שהוא השתהה ופנה לקבל טיפול רפואי רק לאחר שהתלונן במשטרה; בנוסף, לטענת העורר, מסיכום הטיפול הרפואי עולה שהמתלונן שוחרר לביתו בו במקום, ללא קבלת טיפול, ועם המלצה להיעזר במשככי כאבים - תיאור שלא עולה בקנה אחד עם טענות המתלונן לפיהן הגיע למצב של סכנת חיים ממשית ומידית.

6. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע בהחלטתו מתאריך 17.01.2016, כי קיימות ראיות לכאורה כנגד העורר בהקשר למיוחס לו בכתב האישום; כי אין בטענות ההגנה כדי לגבש כרסום של ממש בתשתית זו, וכי מקומן של השגות אלה להתלבן בתיק העיקרי ולא בשלב בחינת קיומן של ראיות לכאורה. משכך, ובהעדר מחלוקת על קיומה של עילת מעצר, בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על הפניית העורר לקבלת תסקיר מעצר כדי לבחון אם ניתן להשיג את תכלית המעצר בדרך חלופית (להלן: התסקיר).

7. בתסקיר, שהתקבל בתאריך 17.02.2016, צוין כי העורר שהינו בן 18, השתחרר זה מכבר ממאסר בן שלושה חודשים אותו ריצה בגין עבירות אלימות, וכן כי קיימים לגביו עוד שני תיקי מב"ד בגין חשד למעורבותו בעבירות אלימות. עוד נמסר שם כי העורר הביע את נכונותו להשתלב בטיפול, אך לעמדת שירות המבחן מקורה של נכונות זו ברצונו של העורר לקדם את שחרורו מהמעצר. שירות המבחן בחן את חלופת המעצר המוצעת - בבית אמו של העורר, אך לנוכח רמת הסיכון הגבוהה להישנות התנהגות פוגענית כלפי אחר בעתיד ומאחר שאמו התקשתה להציב עבור העורר גבולות במשך השנים - שירות המבחן לא המליץ לשחרר את העורר ממעצר.

8. בתאריך 17.02.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי העורר ייעצר עד תום ההליכים נגדו, וזאת נוכח האמור בתסקיר, עברו הפלילי של העורר והעובדה שתלויים ועומדים נגד העורר שני מאסרים מותנים, שהינם ברי הפעלה בתיק זה (הראשון בן שלושה חודשים והשני בן ארבעה חודשים).

החלטה זו היא מושא הערר שבפני.

טיעוני העורר

9. לטענת העורר בית המשפט קמא הנכבד שגה בקביעתו שדין של השגותיו על הראיות להתברר במסגרת התיק העיקרי, וכי במסגרת ההכרעה בעניין המעצר היה על בית המשפט המחוזי הנכבד לתת את הדעת גם על עוצמת הראיות ולא רק על עצם קיומן. העורר טוען כי הראיה העיקרית נגדו, ואולי היחידה, היא עדותו של המתלונן. העורר חזר על הטענות שהעלה בבית המשפט המחוזי הנכבד, לפיהן המתלונן שינה גרסתו בנוגע למידת מעורבותו בקטטה באירוע הראשון, כי גרסתו השנייה נסתרת בעדותם של אחותו ובעלה בנוגע למניע שהביא לפרוץ הקטטה, וכן כי מיד לאחר האירוע השני המתלונן הניע את דודתו ואת בת דודתו לשקר למענו בפני השוטרים. לטענת העורר, עובדות אלה מצביעות על כך שעוצמת הראיות נגדו נמוכה ביותר. לפיכך, העורר טוען כי נקודת האיזון הראויה בעניינו הינה שחרורו לחלופת מעצר בבית אמו, חלופה שכבר שימשה את העורר בעבר, או להורות על מעצרו בתנאי איזוק אלקטרוני שם.

הדיון בבקשה

10. בדיון שנערך לפני - בא-כוחו של העורר חזר על טענותיו בערר שהגיש, וטען כי אין אפילו "בדל ראיה" שמצביעה על כך שהעורר דקר מישהו, ושהסיכוי שהעורר יורשע בחבלה חמורה קלוש ביותר. כמו כן הוא העלה חשש שהשהייה במעצר תשפיע על העורר לרעה, מכיוון שנוכח גילו (גיל 18 וחודש) - זו הפעם הראשונה בה הוא שווה במתקן של בוגרים. לפיכך בא-כוחו של העורר טען כי יש לשחרר את העורר למעצר בבית אמו ובהשגחתה, או לחלופין למעצר בתנאי בפיקוח אלקטרוני.

11. המשיבה טענה מנגד כי יש להשאיר את העורר במעצר עד תום ההליכים, וזאת נוכח מסוכנותו והתסקיר השלילי שהוגש בעניינו. לטענת המשיבה גם אם ישנה חולשה מסוימת בראיות - העובדה שהעורר הורשע בעבר בהפרת הוראה חוקית של מעצר בית לילי

מדגישה כי המקרה לא מצדיק חלופה אחרת.

דיון והכרעה

12. לאחר העיון בערר ובחומר הכרוך בו ושמיעת טענות באי-כוח הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר – להידחות. להלן יובאו בקצרה טעמי למסקנה זו.

13. הארכת מעצרו של נאשם עד תום ההליכים המתנהלים נגדו תלויה, כידוע, בקיומם של שלושה תנאים מצטברים: ראיות לכאורה, עילת מעצר, והעדר חלופת מעצר מתאימה (ראו: סעיף 21 לחוק המעצרים). להלן אדון בקיומם של שלושת התנאים בעניינו של העורר.

קיומן של ראיות לכאורה

14. בעת בחינת הראיות לכאורה – בית המשפט אינו נדרש לקבוע מסמרות ביחס למהימנותן או למשקלן, אלא להעריך באופן הסתברותי האם יש סיכוי סביר להרשעה (ראו: בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל (15.04.1996); בש"פ 2323/12 שמלשוילי נ' מדינת ישראל (03.04.2012)).

בנסיבות המקרה – המתלונן הצביע על העורר כאחד מבני החבורה שתקפה אותו. המשיב אף מודה כי היה נוכח במקום בזמן שהתרחש האירוע הראשון, אם כי הוא טוען שלא הבחין בקטטה.

לגבי האירוע השני העורר מציג גרסה רעועה, שאף נסתרת בעדותה של אמו, ואי הנכונות שלו למסור את שמות החברים, שעמם, לכאורה, שיחק כדורגל בזמן האירוע – אף היא עומדת לו לרועץ. לא בכדי בא-כוחו של העורר אינו חולק על קיומן של ראיות לכאורה, אלא טוען כי ישנו כרסום ממשי בראיות, המפחית מעוצמתן במידה המצדיקה בחירה בחלופת מעצר.

15. אכן, ככלל, עוצמתן של הראיות משליכה לכאורה על תקפותה של עילת המעצר, ומכאן גם שהיא משליכה על הנכונות לשחרר את הנאשם לחלופת מעצר (בש"פ 3138/05 חסיד נ' מדינת ישראל (03.05.2005); בש"פ 7514/10 מדינת ישראל נ' לוונטר (02.11.2010)). עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, לאחר שבחנתי את הראיות שהוצגו – לא מצאתי שחל בהן, בשלב זה, כרסום כזה המצדיק את שחרורו של העורר לחלופת מעצר. סוגיה זו יש איפוא להותיר, לעת הזו, לבירור במשפט עצמו. אפרט את הדברים עוד מיד בסמוך.

16. התנהלותו של המתלונן אמנם לא היתה תמימה, ואולם העובדה שהמתלונן הוא אסיר ברישיון שהפר את תנאי הרישיון שלו

כאשר יצא מביתו בשעות הלילה ייתכן והיא מספקת הסבר מסוים לכפל גרסאותיו ולהתמהמהותו עם הפניה לסיוע רפואי. מנגד אין חולק כי המתלונן אכן נדקר פעמים רבות בחלקי גופו השונים, כך שאין די בפגמים עליהם מצביע העורר כדי להצביע, לעת הזו, על כרסום משמעותי בראיות הלכאוריות ביחס לעבירות המיוחסות לעורר.

עילת המעצר

17. העבירות המיוחסות לעורר הן עבירות אלימות, הכוללות שימוש בנשק קר ולפיכך הן מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית (ראו: סעיף 21 (א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים) – חזקה שלא הופרכה בעניינו. זאת ועוד, כבר נקבע בפסיקה כי מי שקיימות לגביו ראיות לכאורה שעשה שימוש בסכין – אין ודאות כי לא יחזור ויעשה בו שימוש נוסף, ולפיכך, ככלל, יש להורות על מעצרו עד לתום ההליכים (ראו: בש"פ 10426/07 זוארץ נ' מדינת ישראל (15.01.2008)). לכך יש להוסיף את התסקיר המלמד אף הוא על מסוכנות הנשקפת מן העורר.

בחינת חלופת מעצר

18. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי בנסיבות העניין אין בחלופת המעצר המוצעת כדי להפיג את מסוכנותו של העורר. זאת הן מכיוון שבתסקיר צוין כי אמו של העורר, על אף רצונה הטוב, לא הצליחה להציב לבנה גבולות בעבר, והן בהתחשב בעברו הפלילי של העורר, הכולל, כאמור, הפרת הוראה חוקית שהתרחשה כאשר העורר היה נתון בהשגחת אימו. בנסיבות אלו, קיים ספק ממשי אם חלופה שהתבררה בעבר ככושלת תוכל להפיג במקרה דנן את מסוכנות העורר, במיוחד כאשר עתה הוא כבר איננו קטין.

19. באשר לפיקוח באמצעות איזוק אלקטרוני – יש לזכור כי מדובר בכלי המאפשר לפקח על הפרה של תנאי שחרור, אך לא מאפשר למנוע את ההפרה. כדי למנוע הפרות של תנאי שחרור יש צורך בין השאר במפקחים שניתן לתת בהם אמון (ראו: בש"פ 7120/13 מדינת ישראל נ' אבו גאנם (05.11.2013)). בנסיבות, כאמור, אין מקום למנות את האם כמפקחת, ולפיכך גם מעצר באיזוק אלקטרוני – לא יוכל, בתנאים שהוצעו, לשמש כחלופה בעניינו.

20. סוף דבר – הערר נדחה, והעורר יישאר במעצר עד תום ההליכים, אלא אם כן יוכל להציע משמורנים אחרים לצורך שקילת מעצר באיזוק אלקטרוני, שאז ניתן יהיה לחזור ולדון בענין על דרך של עיון חוזר.

ניתנה היום, א' באייר התשע"ו (9.5.2016).

ש ו פ ט